

Projectomschrijving Omgevingswet

Projectomschrijving maatregelen Dedemsvaart
(Nieuwleusen – Het Rakje)

Colofon

Waterschap Drents Overijsselse Delta

Dokter van Deenweg 186

8025 BM Zwolle

Postbus 60, 8000 AB Zwolle

E-Mail: info@wdodelta.nl

Website: www.wdodelta.nl

Telefoonnummer: 088-2331200

Datum: april 2025

Status: Definitief

Versie	Datum	Opgesteld door	Toetser	Opmerking
1.1	Maart 2025	Projectteam IWP midden	Projectteam IWP midden	werkdokument
1.2	Maart 2025	Idem	Projectteam IWP midden	Opmerkingen verwerken
1.3	April 2025	Idem	Programmateam IWP	
2.0	Juli 2025	Idem	Programmateam IWP	vastgesteld

Leeswijzer

Deze projectomschrijving IWP Dedemsvaart bestaat uit vier delen. In deel I wordt beschreven wat het waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Deel II geeft een toelichting op waarom dit werk wordt uitgevoerd. Dit deel is, met andere woorden, de onderbouwing van het plan. Deel III geeft informatie over de rechtsbescherming en de procedures en deel IV bevat rapporten en onderzoeken die voor het plan van belang zijn.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

Leeswijzer	3
DEEL I – PROJECTBESCHRIJVING	6
1. Aanleiding en doel	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Doel	6
1.3 Opgaven	7
2. Plangebied	8
3. Gewenste situatie	11
3.1 Deelprojecten.....	11
3.2 KRW-opgave	11
3.3 Hydrologie en baggeropgave	15
3.4 Maaibootinlaatplaatsen, maaiselafvoerbalk en maaiselverzamelplaats	18
3.5 Onderhoudsplan	18
3.6 FUP's.....	18
3.7 Effecten van de maatregelen op hoofdlijnen (in relatie tot doelen van het project)	19
4. Beschikbaarheid gronden	22
5. Effecten van het plan – deelproject 2 en 3	22
5.1 Positieve effecten.....	22
5.2 Negatieve effecten	23
6. Uitvoering	23
7. Nadelige gevolgen.....	24
7.1 Nadelige gevolgen van het plan	24
7.2 Nadelige gevolgen van de uitvoering	24
7.3 Financieel nadeel	25
8. Legger, beheer en onderhoud	25
8.1 Legger	25

8.2	Beheer en onderhoud	25
9.	Samenwerking	25
DEEL II – VERANTWOORDING		27
1.	Wet- en regelgeving.....	27
1.1	Omgevingswet	27
1.2	Kaderrichtlijn Water (KRW).....	27
2.	Beleid	27
2.1	Toets beleid waterschap	27
2.2	Toets overig beleid	28
3.	Projectkeuzes.....	28
4.	Vergunningen, ontheffingen en meldingen	31
DEEL III – RECHTSBESCHERMING		33
1.	Zienswijzen.....	33
2.	Beroep of hoger beroep	33
3.	Verzoek om voorlopige voorziening	33
DEEL IV – BIJLAGEN		34
1.	Notitie DO	34
2.	Maatregelenkaart	34
3.	Dwarsprofielen.....	34
4.	Archeologisch onderzoek.....	34
5.	OO-onderzoek.....	34
6.	Natuurtoets.....	34
7.	Aerius-berekening.....	34
8.	Onderzoek bodemkwaliteit	34
9.	Geohydrologisch Effectonderzoek Baggerwerkzaamheden	34
10.	Verkennd waterbodemonderzoek	34
11.	Ontwerpprofielen te nemen maatregelen.....	34
12.	Onderhoudsplan	34
13.	Reactienota zienswijze.....	34

DEEL I – PROJECTBESCHRIJVING

1. Aanleiding en doel

1.1 Aanleiding

In het programma 'Water-Op-Maat' (WOM) werkt het Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDODelta) samen met de omgeving aan de realisatie van de beleidsopgaven voor het watersysteem: 'Schoon en Voldoende water in het landelijk gebied'. Met dit uitvoeringsprogramma wordt gewerkt aan de doelen van de Kader Richtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). De overige beleidsopgaven van het waterschap, zoals de baggeropgave en beschoeiing, worden integraal meegenomen in het WOM-programma.

1.2 Doel

In het project Dedemsvaart Nieuwleusen – het Rakje worden opgaven rondom de KRW en hydrologie integraal opgepakt samen met opgaven voor beheer en onderhoud, baggeren en maatregelen in het kader van biodiversiteit. Wat betreft de KRW, is het doel om de Dedemsvaart te laten voldoen aan de landelijk gestelde normen voor het KRW-waterlichaam type M6a (grote ondiepe kanalen zonder scheepvaart). Macrofauna en vis voldoen niet en zullen moeten voldoen aan het gewenst ecologisch potentieel. Wat hydrologie en de opgaven voor beheer en onderhoud betreft is het doel schoon en voldoende water in het landelijke gebied en het op een juiste manier kunnen uitvoeren van het (water)beheer van De Dedemsvaart. Het project bestaat uit drie verschillende deelprojecten. Deelproject 1 bestaat uit het rehabiliteren van de N377 en hiermee gecombineerd het aanleggen van 1.5 km NVO. Dit deelproject wordt in samenwerking met de provincie Overijssel uitgevoerd. Deelproject 2 is het aanleggen van 1.5 km NVO, het aanleggen van achttien nieuwe fauna-uittredeplaatsen (FUP's) en het renoveren van zes FUP's en in deelproject 3 wordt en gebaggerd en worden vier maaibootinlaatplaatsen, één maaiselverzamelplaats en een maaiselafvangbalk gerealiseerd. Deze projectomschrijving beschrijft de maatregelen die getroffen worden in deelproject 2 en 3.

Doel van deze projectbeschrijving is ook het onderbouwen van de vergunningaanvraag en het informeren van bestuurders.

1.3 Opgaven

In Tabel 1 en Tabel 2 worden de opgaven die voor het project De Dedemsvaart gedefinieerd zijn weergegeven.

Tabel 1 Overzicht van hoofddoelen en -opgaven van programma WOM

KRW (Kader Richtlijn Water)	• Aanleg 3 km natuurvriendelijke (voor)oever (NVO) (inspanningsverplichting); • 10 km vaststellen onderhoudsplan; • Geen verslechtering van huidige ecologische waterkwaliteit in waterlichaam (stand-still).
Hydrologie	• Geen (significante) verslechtering van aan- en afvoersituatie en monitoring van toekomstige situatie na de gemaalrenovatie en capaciteitsvergroting bij Galgenrak en Streukelerzijl; • Geen verslechtering van de huidige keringen; • Baggeren mag niet leiden tot een (significante) stijging of daling van de grondwaterstanden in de omgeving; • Hydrologische capaciteit te herstellen en gesteld te staan voor de toekomst.

Tabel 2 Overzicht van neven-doelen- en opgaven van het programma WOM

Regulier baggeren	• De Dedemsvaart is decennialang niet gebaggerd. Door middel van een hydrologische analyse is vastgesteld dat er een noodzaak is om deze achterstand in te halen en te gaan baggeren. Met baggeren neemt de hydrologische capaciteit van het kanaal toe. Dit is noodzakelijk omdat het systeem hydrologisch te krap is en onzekerheden heeft: door klimaatverandering zullen vaker hoge waterstanden voorkomen waarvoor een hogere afvoercapaciteit benodigd is om overstroming tegen te gaan, de waterstanden bij gemaal Trambrug moeten worden beperkt en ruimte moet worden gecreëerd om slibaanwas in de toekomst op te kunnen vangen. Daarnaast zijn er ook voorbeelden uit het verleden waarbij water uit het kanaal is getreden.
Beheer en Onderhoud	• De realisatie van een maaiselverzamelplaats met een maaiselafvangbalk om het maaisel af te vangen voor stuw/gemaal de Meele, waar de Bulderleiding, Beentjesgraven en Dedemsvaart samenkomen; • Realisatie van een maaibootinlaatplaats tussen gemaal Galgenrak en de Verkavelingsweg, tussen de Verkavelingsweg en de Lichtmis, tussen Lichtmis en stuw/gemaal de Meele en een bootinlaatplaats nabij de Bulderleiding. Zie voor de locaties de maatregelenkaart in bijlage B; • De twee afvoerbuizen van voormalige onderbemaling (nabij de Oude Zwaaiikom) in overleg met de Afdeling beheer watersysteem en dijken

	(BWS&D) bij voorkeur verwijderen en anders uitstekende delen verwijderen tot 0,5 m onder het talud en vervolgens dichtmaken.
Peilbeheer	In combinatie met de gemaalrenovatie bij Galgenrak, zullen ook de streefpeilen (niet het peilbesluit) in de Dedemsvaart wijzigen. De doelstellingen wat betreft peilbeheer zijn: verandering van min/max peil in peilvak 327 (de Dedemsvaart) van -0,2 en +0,1 naar -0,2 en +0,3 m NAP. Dit zijn geen strikte peilen. Peilen bewegen mee met Zwarte Water, bij extremen gaan we aan- of afvoeren met gemaal Galgenrak. Het gemiddelde peil blijft op +0,1 m NAP liggen. De gewijzigde peilen worden via de Operationele Peilen Kaart (OPK) vastgelegd. Het gaat hier niet op een peilbesluiten gebied en de invloed op de omgeving is zeer beperkt.
Overige keringen	Als no-regret maatregel, bij een positieve grondbalans, kostenneutraal zo mogelijk lokale laagtes in de overige keringen opvullen. Dit speelt bijvoorbeeld bij de overige keringen aan de zuidzijde van de Dedemsvaart bovenstrooms van 't Rakje.
Biodiversiteit	Van de dertien bestaande Fauna Uittreed Plaatsen (FUP's) zijn er zeven in goede staat en worden er zes gerenoveerd, daarnaast worden er achttien nieuwe FUP's gerealiseerd ten behoeve van biodiversiteit en dierenwelzijn. Deze opgave is in combinatie met de opgave voor natuurvriendelijke oevers (NVO's).
Landschap en cultuurhistorie	Behoud van het lineaire karakter en de continuïteit van deze 19^e-eeuwse gegraven watergang in de lengte en het dwarsprofiel en behoud van het jaagpad.

2. Plangebied

Het plangebied Dedemsvaart begint bij het samenkomen van Beentjesgraven en de Buldersleiding in Nieuwleusen en stroomt naar het westen langs De Lichtmis richting gemaal Galgenrak. Het plangebied is circa 3.000 ha groot. Het bovenstroomse deel wordt gescheiden van het benedenstroomse deel door stuw/gemaal de Meele. Het bovenstroomse deel heeft een lengte van 1,5 km, en het benedenstroomse deel 8,4 km (exclusief de Oude Vaart). Bij gemiddelde afvoersituaties voert de Dedemsvaart onder vrij verval via schuiven bij gemaal Galgenrak af op het Zwarte Water. Tijdens extremere afvoersituaties met hoge peilen op het Zwarte Water, treedt gemaal Galgenrak in werking en wordt de Dedemsvaart bemaald. Andersom, als het peil van het Zwarte water zakt, dan zakt het peil van de Dedemsvaart mee. Momenteel is gestuurde wateraanvoer via gemaal Galgenrak niet mogelijk. In dit geval is peilbeheer in en om de Dedemsvaart niet mogelijk en kan beschoeiing droogvallen waardoor de kering instabiel wordt. Ook veengebieden bij Kostverlorenzijl kunnen droogvallen met risico op inklinking met schade tot gevolg. Bij renovatie van het gemaal zal ook de aanvoerfunctie van gemaal Galgenrak worden aangepakt waardoor aanvoer naar de Dedemsvaart wel mogelijk zal zijn. De renovatie van gemaal Galgenrak is een opzichzelfstaand project.

De Oude (Dedems-)Vaart is onder normale omstandigheden niet verbonden met de Dedemsvaart en is afgedamd met een grondwal (er ligt nog een duiker die bij extremen kan worden opengezet). De Dedemsvaart werd vroeger voornamelijk gebruikt voor de scheepvaart (transport turf) en waterafvoer. Tegenwoordig is de hoofdfunctie van het kanaal water aan- en afvoer via gemalen de Schans en Trambrug benedenstrooms en stuw/gemaal De Meele bovenstrooms.

Voor de hoofdopgaven zijn de kansen en knelpunten per traject uitgewerkt. De trajecten zijn onderscheiden op basis van de dimensionering van het kanaal, de omgeving, overgangen in het landschap en kunstwerken. De locaties van elk van deze trajecten is weergegeven in Figuur 1. Een foto impressie van de Dedemsvaart is gegeven in Figuur 2.

De geïdentificeerde trajecten zijn de volgende:

- Traject A: Galgenrak – Oude Vaart (1.2 km)
- Traject B: Oude Vaart (1.9 km)
  - Dit traject is afgesloten van de rest van het kanaal en daarom is in samenspraak met het waterschap besloten dit traject niet mee te nemen.
- Traject C: Oude Vaart – bovenstroomse zwaaiikom (1.9 km)
- Traject D: Bovenstroomse zwaaiikom – viaduct Lichtmis (2.4 km)
- Traject E: Viaduct Lichtmis – stuw/gemaal 220m ten oosten van de Trambrug (2.3 km)
- Traject F: Stuw/gemaal Trambrug – stuw/gemaal de Meele (0.6 km)
- Traject G: stuw/gemaal de Meele – Buldersleiding (1.6 km)

Figuur 1 Trajectindeling van de Dedemsvaart

Figuur 2 Foto impressie van de Dedemsvaart

3. Gewenste situatie

3.1 Deelprojecten

Het project bestaat uit drie verschillende deelprojecten.

- Deelproject 1 bestaat uit het aanleggen van 1,5 km ondiepe NVO doordat ter plekke over 1,5 km de N377 wordt verplaatst. Hierdoor wordt ruimte voor een NVO gecreëerd. Dit deelproject wordt in samenwerking met de provincie Overijssel uitgevoerd.
- Deelproject 2 is het aanleggen van 1,5 km NVO en het realiseren van achttien nieuwe FUP's en het renoveren van zes bestaande FUP's.
- In deelproject 3 wordt gebaggerd en een aantal opgaven van beheer en onderhoud meegenomen. Deze projectomschrijving beschrijft de maatregelen die getroffen worden in deelproject 2 en 3.

3.2 KRW-opgave

De invulling van de KRW-opgave wordt gerealiseerd door de volgende maatregelen uit te voeren:

- Aanleggen van natuurvriendelijke oevers (NVO's);
- Uitvoeren van extensief beheerde oevers (ExBO's);
- Het aanleggen van een vispaaiplaats.
- Combi NVO met de opgave fauna uittreedpassages

Natuurvriendelijke oevers (NVO)

In de Dedemsvaart bevindt zich een verlande FUP. Door deze aan te passen, kan de FUP worden aangemerkt als NVO. Daarnaast biedt de zwaairom die zich halverwege de Lichtmis en het Rakje bevindt kansen voor het aanleggen van een NVO. Het heeft de voorkeur om de bestaande damwand te handhaven en nieuwe onderwaterbeschoeiing in de bestaande 'lijn' van de Dedemsvaart te plaatsen. Tussen de onderwaterbeschoeiing en de bestaande beschoeiing in de oever wordt een talud aangebracht, waar de natuurvriendelijke oever zich op kan ontwikkelen. Hierdoor blijft vanuit cultureel erfgoed de lijn en het beeld van de zwaairom behouden. In het midden van de zwaairom wordt een doorgang gecreëerd, zodat een maaiboot onderhoud kan uitvoeren. Daarnaast worden er in de onderwaterbeschoeiing extra doorgangen gemaakt zodat vissen heen en weer kunnen zwemmen. Hierdoor ontstaat achter de onderwaterbeschoeiing een NVO die voor vissen aantrekkelijk is om te paaien.

De te maken NVO's hebben voldoende breedte om voor 100% van de lengte mee te tellen in de KRW-opgave.

Extensief beheerde oevers (ExBO)

Op sommige plaatsen is het aanleggen van een volledige NVO niet mogelijk. Daarom wordt gekozen het aangepast beheren van een oever, waardoor een ExBO ontstaat. Deze ExBO telt voor 50% van de lengte mee in de KRW-opgave. Om duidelijk onderscheid te maken tussen NVO's waarbinnen en/of buiten het profiel aanpassingen gemaakt moeten worden tegenover NVO's waar alleen een aangepast beheer voldoende is wordt de term 'ExBO' gehanteerd. Hierbij worden dan ook alleen markeringspalen aangebracht om voor B&O

in het veld duidelijkheid te verschaffen waar niet of wel gemaaid/gebaggerd mag worden. Deze palen worden aan het begin en eind van de ExBO's geplaatst.

Vispaaiplaats langs Dedemsvaartweg

Een vispaaiplaats heeft een grote toevoeging voor de invulling van de KRW-opgave. Het aanleggen van een vispaaiplaats draagt bij aan het vergroten van de biodiversiteit op verschillende manieren:

- Het biedt een veilige en geschikte omgeving voor vissen om hun eieren af te zetten en zich voort te planten. Dit draagt bij aan het behoud en de groei van vispopulaties in het gebied;
- Vissen spelen een belangrijke rol in het (aquatische) ecosystemen doordat ze voedselbronnen zijn voor andere dieren, zoals vogels en zoogdieren. Door het creëren van een vispaaiplaats wordt de voedselketen versterkt en worden andere soorten gestimuleerd om het gebied te gebruiken;
- Het aanleggen van een vispaaiplaats kan leiden tot een toename van de diversiteit aan vissoorten in het gebied. De vispaaiplaats wordt met verschillende waterdiepten aangelegd, waardoor gevarieerde omstandigheden ontstaan voor de verschillende soorten. Iedere vissoort heeft namelijk specifieke eisen voor hun voortplanting en het creëren van geschikte paaiplaatsen kan ervoor zorgen dat een bredere diversiteit aan vissoorten zich kan voortplanten.

Door het aanleggen van een vispaaiplaats in de waterberging langs De Dedemsvaartweg wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het behoud en de versterking van de biodiversiteit in het waterrijke ecosysteem.

KRW-opgave invulling voor de gehele Dedemsvaart

De NVO-, ExBO- en vispaaiplaats-locaties zijn nader uitgewerkt, waarbij de KRW-invulling opnieuw bepaald is. De KRW-opgave voor de hele Dedemsvaart is 3.000 m, in deelproject 2 moet minimaal 2.250 m ingevuld worden. Een beknopt overzicht van de invulling staat in

Tabel 3 weergegeven.

Tabel 3 KRW-invulling project De Dedemsvaart

VKA-maatregel	Deelproject	VKA KRW-invulling ontwerplengte	DO-maatregel	DO KRW-invulling ontwerplengte	DO KRW-invulling effectieve lengte
NVO	Deelproject 2	60 m	FUP E4 naar NVO (0,5 x 50 m)	50 m	25 m
NVO	Deelproject 2	210 m	NVO in zwaaiikom (oppervlakte: 4)	252 m	252 m
EXBO	Deelproject 2	2.000 m	EXBO 1 (0,5 x 1.411 m = 706 m) EXBO 2 (0,5 x 858 m = 429 m)	2.270 m	1.135 m
Vispaaiplaats	Deelproject 2	1.210 m	Vispaaiplaats waterberging (oppervlakte: 4)	817 m	817 m
FUP's	Deelproject 2	558 m	Nieuw aan te leggen FUP's (18 stuks x 0,5 x 18m = 162m) Renoveren bestaande FUP's (6 stuks x 0,5 x 18m = 54m)	432 m	216 m
Totaal		4.038 m	Totaal	3.821 m	2.445 m

Met deze invulling van de KRW-opgave wordt voldaan aan de KRW-opgave van deelproject 2 van de gekozen criteria:

- De inspanningsverplichting voor de KRW-opgave van het realiseren van ca. 2,4 km aan NVO wordt gerealiseerd, de resterende KRW-opgave wordt behaald in het project i.c.m. provincie Overijssel waarbij de plannen op een later moment voorgelegd zullen worden;
- De ecologische meerwaarde voor het kanaal is aanzienlijk, ook doordat de NVO in de zwaaiikom en de vispaaiplaats in de waterberging significant bijdragen aan de visstand;
- De negatieve impact van de aanleg van ExBO's in het bestaande profiel op de hydrologie is zeer beperkt. Eerder onderzoek heeft bovendien aangetoond dat dit meer dan genoeg wordt gecompenseerd door de ruimte die wordt gecreëerd met het baggeren (ook al mag dit niet als compensatiemaatregel worden gezien);
- Wat betreft B&O vraagt dit alternatief wat inspanning, voornamelijk in de oude zwaaiikom en huidige waterberging. Wat betreft de verdere beheersbaarheid bevat dit alternatief geen kleine NVO's op verschillende locaties in het kanaal, wat de beheersbaarheid ten goede komt.

3.3 Hydrologie en baggeropgave

Eén van de doelstellingen van het project is het achterstallige baggeronderhoud uit te voeren en hiermee de hydrologische afvoercapaciteit van het kanaal te verbeteren. Aanvullend wordt met het uitvoeren van de baggeropgave ook het al lange tijd aanwezige vervuilde slib verwijderd uit het kanaal. Het voorstel voor de baggeropgave staat in

Tabel 4 en bijlage G.

Wat betreft de milieuhygiënische waterbodempkwaliteit, is geconcludeerd dat de meerderheid van de aanwezige bagger, wat betreft het Besluit bodempkwaliteit (Bbk) en PFAS-oordeel, “*nooit verspreidbaar*” en “*niet/nooit toepasbaar*” zijn, met uitzondering van het merendeel van traject A. Dit oordeel is gebaseerd op de gemeten concentraties van zware metalen, die waarschijnlijk afkomstig zijn uit diffuse (historische) bronnen.¹ Qua nutriënten voldoet het gemiddelde stikstofgehalte van de waterbodem aan de norm. Het gemiddelde fosfaatgehalte ligt net iets boven de norm.²

Er is onderzoek gedaan naar vernatting in de omgeving door het geplande baggeronderhoud, dit onderzoek is als bijlage I bijgevoegd. Conclusies worden hieronder in

---

¹ Verkennend Waterbodemonderzoek De Dedemsvaart, WDO Delta, februari 2023

² Rapportage Voorverkenning Plangebied Dedemsvaart, november 2021

Tabel 4 weergeven. Ten tijde van de uitvoering zullen grondwaterstromingen gemonitord worden in de omgeving aan de hand van een monitoringsnetwerk met peilbuizen.

Tabel 4 *Overzicht van de conclusies voor de baggeropgave*

Traject	Baggeropgave	Redenering	Geschatte hoeveelheid te baggeren (m ³)	Milieuhygiënische baggerkwaliteit
A	Baggeren tot 15 cm boven harde bodem	Kwelgevoelig en realistisch geschat risico bij verwijdering van al het slib tot de harde bodem	1.906	Altijd toepasbaar
C			9.660	Niet toepasbaar
D			10.135	Niet toepasbaar
E	Baggeren tot harde bodem	Beperkt of niet kwelgevoelig, laag geschat risico bij verwijdering van al het slib. Ook de trajecten die de afvoercapaciteit van de Dedemsvaart het meest beperken. Bij traject F wordt over een lengte van 100 m ten oosten van stuw De Meele ook 15 cm boven de harde bodem gebaggerd.	8.600	Niet toepasbaar
F			4.008	Niet toepasbaar
G	Baggeren tot 15 cm boven harde bodem	Ingeschat als geen knelpunt zijnde voor de afvoercapaciteit van de Dedemsvaart.	2.459	Niet toepasbaar
H			3.818	Niet toepasbaar

3.4 Maaibootinlaatplaatsen, maaiselafvoerbalk en maaiselverzamelplaats

Binnen het project worden vier maaibootinlaatplaatsen gerealiseerd. De locaties zijn tijdens een veldbezoek beschouwd en deze worden gerealiseerd op de kant/oever. Hierbij wordt rekening gehouden met het feit dat ze gerealiseerd worden op een overige kering. Zo behoudt de kering over een minimale breedte van 1,5 m de bestaande hoogte. Daarnaast wordt aan de noordzijde van De Dedemsvaart bij stuw/gemaal De Meele een maaiselafvoerbalk inclusief bijbehorende maaiselverzamelplaats gerealiseerd. De maaiselverzamelplaats wordt voorzien van een halfverharding van grasbetonstenen.

3.5 Onderhoudsplan

In overleg met de afdeling B&O is een onderhoudsplan opgesteld. Dit onderhoudsplan is als bijlage L bijgevoegd.

3.6 FUP's

Om het aantal verdrinkingsgevallen van met name reeën (en ook andere dieren) te minimaliseren worden er fauna uittreed plaatsen (FUP's) gerealiseerd. Op locaties in de Dedemsvaart waar meer dan 300 m aaneengesloten beschoeiing aanwezig is zonder vegetatie ervoor en waar geen ruimte is voor structurele

oeververbetering kunnen kleinere stukken oevervegetatie dienen als FUP's. In overleg met de WBE's (Wildbeheer Eenheden) is een inventarisatie gemaakt van de bestaande en nieuw te realiseren FUP's. In deze inventarisatie is ook de huidige staat van de al aanwezige FUP's meegenomen. Uit deze inventarisatie is gebleken dat dertien FUP's aanwezig zijn in trajecten C, D, E en F, zowel aan de noord- als zuidoever. Hiervan is de staat als volgt:

- Zeven FUP's in goede staat;
- Zes FUP's in slechte staat en moeten vervangen/gerenoveerd worden.

Daarnaast worden achttien nieuwe FUP's gerealiseerd. In bijlage B zijn overzichtskaarten opgenomen met daarop onder andere de locaties van alle FUP's.

Standaardontwerp FUP

Het ontwerp van de FUP welke nu toegepast is op verschillende locaties in de Dedemsvaart is een uitbouw van de bestaande oever van ongeveer 18 (lengte) bij 2 m (breed), waar een talud is aangelegd aan beide zijdes van de uitbouw. Dit talud is begroeid om beschutting te bieden aan de dieren die gebruik willen maken van de FUP. Het gewenste type FUP is gebaseerd op de aanlegcatalogus van WDOD. Door de FUP op deze manier uit te voeren kan het meegerekend worden in de NVO-meters. In Figuur 3 is het standaardontwerp illustratief weergegeven.

Figuur 3 Standaardontwerp FUP

3.7 Effecten van de maatregelen op hoofdlijnen (in relatie tot doelen van het project)

Hydrologie

De Dedemsvaart is jarenlang niet gebaggerd. Dit heeft tot veel slib aanwas gezorgd, soms tot bijna een meter, zoals te zien is op de dwarsprofielen die zijn opgenomen in bijlage C.

Het kanaal de Dedemsvaart vormt het laatste benedenstroomse deel van het gelijknamige stroomgebied. Voor het kanaal is de afvoersituatie dominant (c.q. aanvoerdebieten zijn een stuk kleiner). Watergangen zoals de Buldersleiding en Beentjesgraven, gemaal de Schans en stuw Trambrug voeren op het kanaal af. Het kanaal functioneert hierbij als afvoergoot en voert het water zo snel mogelijk af naar het Zwarte Water. Dit gaat normaliter onder vrij verval, bij hoge buitenwaterstanden op het Zwarte Water gaat dit via gemaal Galgenrak.

Bij extremen lopen de waterstanden in het kanaal snel op. Dit komt door oplopende waterstanden in het Zwarte Water, te weinig afvoercapaciteit bij gemaal Galgenrak (deze wordt vergroot door de gemaalrenovatie) en ook opstuwing in het kanaal zelf door de weerstand. Bij de vorige toetsronde voor NBW (2019) is bij de Dedemsvaart geen knelpunt vastgesteld. In een nadere analyse tijdens de voorverkenning van het WOM-project is gebleken dat de resultaten waarschijnlijk wat aan de optimistische kant te zitten. In 2025/2026 zal meer uitsluitsel volgen en wordt een nieuwe NBW-toetsing uitgevoerd in het hele zuidelijke beheergebied van WDODelta, waaronder het stroomgebied Dedemsvaart.

Duidelijk is echter al dat het systeem in de praktijk als krap wordt ervaren. Situaties zoals de natte periode van 2022 hebben laten zien dat waterstanden tot aan de randen van de kering kunnen komen. Bovenstrooms werkt de opstuwing in de Dedemsvaart bovendien nog ver door. Oplopende waterstanden ter hoogte van Nieuwleusen/stuw de Meele kunnen bijv. rondom de Beentjesgraven voor problemen zorgen. Het uitvoeren van achterstallig baggeronderhoud vergroot de afvoercapaciteit van het kanaal en is een no-regret maatregel die ook zonder de nieuwe NBW-toetsing van 2025/2026 al kan worden uitgevoerd.

Een hydrologische studie met stationaire sommen bij een terugkeertijd van 10 jaar (T10) en 100 jaar (T100) heeft aangetoond dat baggeren bij T1-T10 al kan zorgen voor waterstands dalingen van 10 – 15 cm. Ter vergelijking, hiermee wordt de peilstijging met circa 15-25% verminderd. Deze extra ruimte is erg waardevol met het oog op de plannen m.b.t. natuurvriendelijke oevers.

Vanuit het oogpunt van geohydrologie is er ook een limiet aan wat je kunt baggeren. Het peil van de Dedemsvaart ligt op veel plekken hoger dan de omgeving en het kanaal zorgt daarmee nu al voor (beperkte) kwel. Het baggeren zal leiden tot het verkleinen van de (intree)weerstand van de kanaalbodem en daarmee wordt kwel naar de omgeving in potentie vergroot.

Gebaseerd op de kwelgevoeligheid, wordt voorgesteld om de baggeropgave uit te voeren zoals weergegeven in

Tabel 4 en Figuur 1, nadere onderbouwing van deze conclusies staat in bijlage I. Gebaseerd op de geohydrologische analyse worden bij uitvoer van deze opgave geen significante negatieve gevolgen verwacht op de grondwaterstand rond het kanaal. Om de risico's in beeld te houden is reeds een aanvullend grondwatermeetnet opgezet en hiermee kunnen we voor, tijdens en minimaal tot 1 jaar na de uitvoering effecten gaan monitoren. Waar onverwachts toch te veel invloed wordt waargenomen, kunnen corrigerende maatregelen getroffen worden om de kanaalbodemweerstand te vergroten. Dit doen we door op die plekken extra bagger te laten liggen.

De aanleg van FUP's heeft geen grote hydrologische effecten. De FUP's zijn kort en smal en in veel gevallen gaat het enkel om het opknappen van bestaande FUP's.

Ecologie

De te nemen maatregelen leiden tot meer ruimte voor oever- en watervegetatie en daardoor tot meer leefgebied voor vis. Dit zal zorgen voor de gewenste verbetering van de biologische waterkwaliteit en tot het bereiken van de KRW-doelen. De FUP's en de NVO's bieden daarnaast reeën en andere dieren de kans om het kanaal uit te komen en zorgen zo voor minder verdrinkingen in de Dedemsvaart.

Waterveiligheid

Bij initiatieven op/bij overige keringen moet wat betreft waterveiligheid rekening worden gehouden met het volgende:

- De hoogte van de overige kering moet ten minste de huidige hoogte behouden (of anders bepaald door de specialisten van de afdeling Beheer watersysteem en dijken);
- De breedte van de overige kering moet ten minste de huidige kruinbreedte behouden, of ten minste 1,5 m kruin als de huidige kruin op dit moment meer is;
- De opbouw van de overige kering mag niet uit veen bestaan;
- Wat betreft de bekleding van de overige kering moet er (gras)bekleding aanwezig zijn;
- De taluds van een overige kering moeten een helling van 1:3 of flauwer hebben, of er moet aangetoond worden dat het stabiel is;
- Kunstwerken in een overige kering moeten een keermiddel hebben.

Het standaardontwerp FUP dat gebruikt gaat worden voor het realiseren van de FUP's in de Dedemsvaart voldoet aan de eisen die worden gesteld wat betreft waterveiligheid. Bij de aan te leggen maaibootinlaatplaatsen worden ook de eisen die in het kader van waterveiligheid gesteld worden meegenomen. Daarmee zijn wat waterveiligheid betreft geen negatieve effecten te verwachten van de maatregelen in deelproject 2 en 3.

Beheer & Onderhoud

In overleg met B&O is een onderhoudsplan opgesteld. Deze is in bijlage L bijgevoegd. De te nemen maatregelen vragen extra of andere inspanning dan in de huidige situatie. Hierbij gaat het met name om de maatregelen in de oude zwaaiком en de waterberging. Om de werkzaamheden van Beheer & Onderhoud beter uit te kunnen voeren zijn vier nieuwe plaatsen aangewezen voor het aanleggen van een maaibootinlaatplaats. De maaibootinlaatplaatsen worden gerealiseerd op de oever. Hierbij wordt rekening gehouden met de minimale kruinbreedte van 1,5 m van de overige kering. De maaibootinlaatplaatsen zijn conform de aanlegcatalogus uitgewerkt.

Biodiversiteit

Naast de opgaven die vanuit de KRW-maatregelen zijn bepaald, zijn binnen het project Dedemsvaart extra FUP's opgenomen en worden een aantal bestaande FUP's die in slechte staat verkeren vervangen. Deze FUP's worden aangelegd conform de nieuwe standaard uit de aanlegcatalogus. Deze FUP's bieden reeën en andere dieren de kans om het kanaal uit te komen en zorgen zo voor minder verdrinkingen in de Dedemsvaart.

Daarnaast zal de te realiseren vispaaiplaats niet alleen voor vissen, maar ook voor andere flora en fauna een toegevoegde waarde hebben.

4. Beschikbaarheid gronden

De gronden die voor deze deelprojecten van het project benodigd zijn om werkzaamheden op uit te voeren zijn van het waterschap. De algehele tendens tijdens de verschillende communicatiemomenten wordt als positief bestempeld. Aanliggende perceeleigenaren zijn meewerkend en tonen begrip voor de te nemen maatregelen waar het waterschap samen met de omgeving voor aan de lat staat.

5. Effecten van het plan – deelproject 2 en 3

5.1 Positieve effecten

Met invulling van dit deelproject en zijn opgaven worden positieve effecten bereikt. Deze worden hieronder beknopt beschreven. Met het baggeren van de Dedemsvaart zal de hydrologische capaciteit toenemen. Ten aanzien van de bodemkwaliteit wordt (mogelijk) verontreinigde bagger afgevoerd, waardoor de bodemkwaliteit in het plangebied verbeterd. Verder zal het toevoegen van de FUP's voor reeën ervoor zorgen dat er minder reeën verdrinken in De Dedemsvaart.

Ten aanzien van de KRW-opgave wordt met de aanleg van ruim 1,5 km NVO een eerste deel van de totale 3 km NVO behaald. De resterende benodigde meters worden in deelproject 3 in samenwerking met de Provincie Overijssel (verlegging van de N377) behaald. Daarnaast creëert de beoogde vispaaiplaats ecologische meerwaarde.

De aanleg van maaibootinlaatplaatsen zorgt ervoor dat we op een veilige wijze voor zowel medewerker als weggebruiker de maaiboot kunnen inlaten. Daarnaast worden laaggelegen onderdoorgangen op deze manier zoveel mogelijk vermeden.

5.2 Negatieve effecten

Tijdens het baggeren is mogelijk sprake van tijdelijke negatieve effecten. Door veranderde grondwaterstromen kunnen er effecten optreden in de nabije omgeving. Deze effecten worden zoveel mogelijk tegengegaan door op plekken waar genoemde effecten verwacht worden extra bagger te laten liggen. Daarnaast monitoren we in de omgeving met extra peilbuizen de grondwaterstromingen en krijgen eigenaren van panden die binnen de grondwaterinvloedszone vallen een aanbieding om een bouwkundige vooropname van hun pand te laten uitvoeren.

Tijdens de uitvoering worden mogelijk lokaal kleine delen van de watergangen afgedamd/ drooggelegd/ bemalen. Hierdoor kunnen de mogelijk aanwezige natuurwaarden (tijdelijk) worden verstoord en kan de grondwaterstand lokaal veranderen.

Tijdens de bouwwerkzaamheden en/of verkeer en transport worden materialen en materieel aan- en afgevoerd. Mogelijk brengen deze werkzaamheden geluidsoverlast met zich mee.

6. Uitvoering

Na verlening van de benodigde vergunning door het waterschap en het vrijgeven van het realisatiekrediet wordt gestart met het opstellen van een RAW-Bestek met Uitvoeringsontwerp. Het vrijgeven van het realisatiekrediet staat gepland in twee delen. Waarbij eerst voor deelproject 3 (B&O-opgave/Bagger) het realisatiekrediet aangevraagd wordt in September 2025 en in Maart 2026 het realisatiekrediet voor deelproject 2 (en 1) (KRW-opgave). In **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** is een overzicht van de globale planning opgenomen.

Tabel 5 Overzicht globale planning Planuitwerkings- en Realisatiefase

Mijlpalen baggerwerken	Planning
VKA vastgesteld	11-2024
Baggerwerk uitwerking gereed (UO + bestek)	09-2025
Start uitvoering	01-2026
Afronding uitvoering	10-2026
Mijlpalen KRW Provincie	Planning
Ontwerp PB vastgesteld + RE krediet	03-2026
Start uitvoering provinciale werkzaamheden N377 Onderdeel werkzaamheden N377	03-2027
Start uitvoering provinciale werkzaamheden N377 Onderdeel NVO WDOD	08-2027
Mijlpalen KRW WDODelta	Planning
Ontwerp PB vastgesteld + RE krediet	03-2026
Start uitvoering	05-2026
Afronding uitvoering	01-2027

7. Nadelige gevolgen

7.1 Nadelige gevolgen van het plan

Niet van toepassing.

7.2 Nadelige gevolgen van de uitvoering

Gedurende de uitvoering van het werk wordt de overlast voor derden zoveel mogelijk beperkt. Eventuele schade aan rij- en werkstroken wordt hersteld. Uitvoeringsschade is nu niet voorzien, maar mocht die toch optreden, dan wordt die vergoed. Ook gewasderving en/of inkomstenschade als gevolg van de uitvoering van dit project wordt vergoed. Voorafgaand aan de uitvoering wordt met alle relevante aanliggende eigenaren contact opgenomen, zodat zij rekening kunnen houden met de werkzaamheden.

De Omgevingswet eist dat schade aan de natuur zoveel mogelijk wordt beperkt. Hieraan wordt voldaan doordat het waterschap werkt volgens de vigerende natuurbeschermingswetgeving, en een maximale inspanning levert om de bestaande natuur te beschermen. De uitvoering staat gepland in 2026. In deze periode worden de werkzaamheden zodanig gepland dat nadelige gevolgen op de flora- en fauna tot een minimum worden beperkt. Uit het soortenonderzoek zijn een aantal randvoorwaarden voor de uitvoering naar voren gekomen, deze worden meegenomen in het bestek. Er is geen omgevingsvergunning flora & fauna nodig.

7.3 Financieel nadeel

Als gevolg van dit project is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden die uitgaat boven het normale maatschappelijke risico en die een benadeelde in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft, kan op grond van artikel 4:126 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 15.1 van de Omgevingswet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de Verordening nadeelcompensatie waterschap Drents Overijsselse Delta 2024.

8. Legger, beheer en onderhoud

8.1 Legger

Na realisatie wordt de nieuwe situatie opgenomen in de legger van oppervlaktewaterlichamen en de kaart bij de waterschapsverordening.

8.2 Beheer en onderhoud

Er is een onderhoudsplan opgesteld waarmee de instandhouding van de maatregelen wordt gewaarborgd. De nieuw te realiseren onderdelen worden ook in beheer en onderhoud meegenomen. De nieuw te realiseren onderdelen en de huidige maatregelen zijn samen opgenomen in een onderhoudsplan. Deze is te vinden in bijlage L van deze projectbeschrijving.

9. Samenwerking

De omgeving is geïnformeerd over de voortgang van het project door nieuwsbrieven, door de website van het waterschap en er is een informatiebijeenkomst georganiseerd. In juli 2022 is een nieuwsbrief verstuurd over de start van de verkenningsfase van het project. In deze nieuwsbrief is ook de informatiebijeenkomst aangekondigd die in juli 2022 georganiseerd werd. De tweede nieuwsbrief is verstuurd in juli 2024 om de omgeving op de hoogte te stellen van het voorkeursalternatief. Nadat de ontwerpvergunning met bijbehorende projectomschrijving ter inzage lagen, is er een derde nieuwsbrief gestuurd met daarin een uitnodiging voor een inloopbijeenkomst op woensdag 5 maart 2025. De reacties op deze inloopbijeenkomst waren positief.

Met Sportvisserij Oost-Nederland is contact geweest over de eventuele impact van de werkzaamheden om een aantal visstekken rondom De Dedemsvaart. Door het uitvoeren van de maatregelen kunnen visstekken tijdelijk minder goed bereikbaar zijn. Sportvisserij Oost-Nederland begreep dit, maar zag ook de toegevoegde waarde van de maatregelen voor de visstand in De Dedemsvaart.

De Wildbeheereenheden (WBE's) Noorder Vechtlanden en Oldematen zijn betrokken geweest bij de FUP's. Er hebben gesprekken plaatsgevonden en de WBE's hebben de locaties en staat van de huidige FUP's geïnventariseerd. Daarnaast is een lijst met voorkeurslocaties aangedragen, op basis van locaties waar in het verleden reeën verdronken zijn/gered zijn.

De aanliggende gemeenten: Staphorst, Dalfsen, Zwartewaterland en Zwolle zijn meegenomen in de plannen en waar nodig voorzien van aanvullende informatie. Voor deelproject 1 van dit project wordt samengewerkt met de Provincie Overijssel.

DEEL II – VERANTWOORDING

1. Wet- en regelgeving

1.1 Omgevingswet

Voor de in deze projectbeschrijving genoemde aanleg of wijziging van waterstaatswerken is een vergunning eigen dienst nodig. In deze projectbeschrijving staat een beschrijving van het werk, de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd én een beschrijving van de voorzieningen om nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken. Het werk dient bij te dragen aan de doelstellingen van de waterschapsverordening waaronder:

- voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met;
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en;
- vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen (artikel 1.3).

1.2 Kaderrichtlijn Water (KRW)

De doelstelling van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is het bereiken en beschermen van een goede toestand van landoppervlaktewater, overgangswateren en kustwateren. Onder de goede toestand vallen zowel een goede ecologische als een goede chemische toestand. Daarnaast is de doelstelling van de KRW het beschermen van een goede chemische en kwantitatieve toestand van het grondwater. Waterschappen hebben een belangrijke taak bij het behalen van de doelstellingen uit de KRW.

De KRW is in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd in de Omgevingswet, de Wet milieubeheer en het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water (BKMW). Op nationaal niveau worden de te treffen maatregelen opgenomen in stroomgebiedsbeheerplannen en maatregelenprogramma's en het nationale waterplan. Op provinciaal niveau worden de te treffen maatregelen opgenomen in het provinciale waterplan. In het provinciale waterplan worden de maatregelen verder uitgewerkt. Waterschappen nemen in hun waterbeheerplannen de KRW-maatregelen op die voor hun beheergebied verplicht zijn.

2. Beleid

2.1 Toets beleid waterschap

Kaderrichtlijn Water (KRW)

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft als doel de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater in een goede toestand te brengen en te houden en bevordert het duurzaam gebruik van water. De richtlijn geldt voor al het oppervlaktewater, maar alleen voor de zogenoemde waterlichamen geldt een rapportage- en resultaatsverplichting naar de EU.

De invoering van de KRW heeft ertoe geleid dat het water administratief ingedeeld is in KRW-waterlichamen en de overige wateren. De opgaven en begrenzingen van alle KRW-waterlichamen zijn vastgelegd in de provinciale omgevingsvisie. Het waterschap is verantwoordelijk voor het uitwerken van de opgaven en de maatregelen in het oppervlaktewater, de provincie voor de uitwerking van het diepe grondwater. Voor de waterlichamen heeft het waterschap een resultaatsverplichting om de maatregelen die nodig zijn om in 2027 de vastgestelde waterkwaliteitsopgaven te behalen.

In de huidige situatie voldoet De Dedemsvaart nog niet aan de in de KRW gestelde opgaven. De voorgenomen maatregelen die binnen dit project worden uitgevoerd, moeten ervoor zorgen dat deze waterloop wel aan de KRW-normen voldoet. De voorgenomen maatregelen in deelproject 2 en 3 leveren hier een bijdrage aan. Door bij het baggeren het vervuilde slib te verwijderen, ontstaat daarnaast een goede ondergrond voor het realiseren van de KRW-maatregelen.

Inrichting, Beheer en Onderhoud op Maat (IBOOM)

Na de realisatie van de plannen wordt het gebied conform het beleid “Inrichting, Beheer en Onderhoud Op Maat” (IBOOM) uitgevoerd. Hieronder wordt verstaan dat het beheer en onderhoud aan de watergang wordt afgestemd op de functies in het gebied en de opgaven, hierbij rekening houdend met de gebiedskenmerken en wensen en ideeën van de inwoners en omgeving. Het nieuwe onderhoudsplan is bijgevoegd in bijlage L.

2.2 Toets overig beleid

Niet van toepassing.

3. Projectkeuzes

In het programma ‘Water-Op-Maat’ (WOM) werkt het Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDO Delta) samen met de omgeving aan de realisatie van de beleidsopgaven voor het watersysteem: ‘Schoon en Voldoende water in het landelijk gebied’. Met dit uitvoeringsprogramma wordt gewerkt aan de doelen van de KRW, Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) en ZON. De overige beleidsopgaven van het waterschap, onder andere GGOR, worden waar mogelijk zo goed mogelijk integraal meegenomen in het WOM-programma. Al deze opgaven komen samen bij De Dedemsvaart: traject Het Rakje - Nieuwleusen. Bovenstaande opgaven zijn belicht in een alternatievennotitie, waar vier alternatieven zijn voorgesteld. Uit deze alternatieven is een Voorkeursalternatief (VKA) gepresenteerd. Het VKA is op 21-05-2024 vastgesteld door het Dagelijks Bestuur. Het VKA is vervolgens verder gedetailleerd tot een VO. Het VO is voorgelegd aan het DB op 11 februari 2025 om daarna als ontwerpvergunning wateractiviteit ter inzage te leggen. Binnen de zienswijzeperiode is één zienswijze binnengekomen, deze is verwerkt in het DO en de vast te stellen omgevingsvergunning. Naar aanleiding van de vergunning en het vrijgegeven realisatiekrediet worden de verschillende bestekken verder uitgewerkt.

Ter onderbouwing van de plannen zijn een aantal conditionerende onderzoeken uitgevoerd en de resultaten/uitkomsten als bijlage toegevoegd:

- Archeologie (bijlage D)
- Niet gesprongen explosieven (bijlage E)
- Natuurtoets (bijlage F)
- Stikstofdepositie – (bijlage G)

- Bodemkwaliteit (bijlage H)
- Geohydrologisch effectenonderzoek baggeren (bijlage I)
- Verkennend waterbodemonderzoek (bijlage J)

In Tabel 6 zijn de belangrijkste bevindingen van deze onderzoeken weergegeven.

Tabel 6 Overzicht uitkomsten conditionerende onderzoeken

Onderzoek	Korte samenvatting conclusie
Bodemonderzoek (bureaustudie) NEN 5725 en NEN 5740 (analyse kwaliteit bodem)	In de geanalyseerde grondmonsters van de waterberging en de maaiselverzamelplaats zijn geen verontreinigingen aangetoond met parameters uit het standaard stoffenpakket. PFAS is in de bovengrond van de waterberging licht verhoogd aangetoond. Er geldt bij toepassing van de grond een beperking in grondwaterbeschermingsgebieden.
Archeologie (bureaustudie)	Op basis van de resultaten van dit onderzoek en de voorgenomen ingrepen blijkt dat in het plangebied geen archeologische resten bedreigd worden. Potentiële archeologische resten zouden zich in het westelijk gedeelte van het plangebied kunnen bevinden. De voorgenomen ingrepen bevinden zich echter op locaties waar eerder onderzoek is uitgevoerd (door Greenhouse Advies) of liggen binnen de contouren van de Dedemsvaart. Daarom wordt in het kader van de voorgenomen bodemingrepen geen vervolgstap uit het proces van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) noodzakelijk geacht.
Stikstofdepositie-berekening	Met het rekenmodel AERIUS is een stikstofbijdrage op het nabijgelegen Natura2000-gebied "Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht" berekend. Het project planuitwerking en bestek Dedemsvaart heeft daarmee in potentie een significant negatief effect op de natuur. Doordat de maatregelen deels emissieloos worden uitgevoerd, wordt aan de eisen voor stikstofdepositie voldaan en is geen vergunning voor Natura 2000-activiteiten noodzakelijk.
Bureauonderzoek Opsporen Ontpofbare Oorlogsresten (OOO)	Uit onderzoek is gebleken dat zich enkele verdachte locaties in het projectgebied bevinden (spoorbrug over de Dedemsvaart en langs de Dedemsvaart tussen het Rakje en gemaal Galgenrak). De locatie bij de spoorbrug over de Dedemsvaart is in een aanvullend onderzoek nader bekeken. Uit dit onderzoek blijkt dat de verdachtheid van deze locatie niet weggenomen kan worden. De werkzaamheden rondom de spoorbrug (baggeren, aanleggen FUP, verlande FUP en vispaaiplaats) moeten daarom voorafgegaan worden aan detectie. Dit wordt uitgevraagd bij een gespecialiseerd bedrijf of als voorwaarde in het bestek aan de aannemer meegegeven.
Natuurtoets	De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk negatieve effecten op door de Omgevingswet beschermde soorten, namelijk grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, jaarrond beschermde vogels en broedvogels. Door het nemen

	van mitigerende maatregelen kunnen negatieve effecten op vleermuizen, bever, otter en foerageergebied van bosuil, kerkuil, ransuil en steenuil worden voorkomen. Mitigerende maatregelen zijn: tussen zonsondergang en zonsopkomst geen extra (bouw)verlichting uit laten stralen naar het kanaal, de oevers en naastliggende wegen, bomen, en de onderzijden van viaducten en bruggen. Daarnaast mogen watergangen en/of onderdoorgangen niet fysiek geblokkeerd worden met bijvoorbeeld hekwerken, materiaal, materieel of pontons tussen zonsondergang en zonsopkomst. Nader onderzoek naar deze soorten is dan niet nodig. Door bij het realiseren van de maaibootinlaatplaats op 20 meter van de roekenkolonie te werken buiten het broedseizoen van roek (dus in de periode juli t/m februari) zijn effecten op nestplaatsen van roek ook uitgesloten. Door bij werkzaamheden rondom bruggen te werken buiten het broedseizoen van de boerenwaluw, huiswaluw en grote gele kwikstaart (dus in de periode oktober t/m februari) zijn effecten op nestplaatsen van huiswaluw en grote gele kwikstaart ook uitgesloten. Wanneer wel wordt gewerkt rondom bruggen in het broedseizoen van de boerenwaluw, huiswaluw en grote gele kwikstaart zijn nadere broedvogelcontrole(s) noodzakelijk. Afhankelijk van de uitkomsten van de nadere broedvogelcontrole(s) kan het nemen van maatregelen benodigd zijn zoals het uitstellen van werkzaamheden tot de nesten niet meer in gebruik zijn. Wanneer wordt gewerkt in het broedseizoen van algemene broedvogels (deze loopt globaal van maart t/m augustus) is een nadere inspectie nodig naar nesten van algemene broedvogels. Als laatste zijn er ook nog verschillende maatregelen van belang onder de algemene en specifieke zorgplicht. Om deze zorgplicht te waarborgen wordt er geadviseerd de werkzaamheden aan de hand van een ecologisch werkprotocol uit te voeren. Dit werkprotocol wordt opgesteld en meegenomen in de aanbesteding.
Geohydrologisch onderzoek	Als de uitvoering van de baggerwerkzaamheden wordt uitgevoerd conform de geohydrologische analyse dan worden er bij uitvoer van deze opgave geen significante negatieve gevolgen verwacht op de grondwaterstand rond het kanaal. Om de risico's in beeld te houden is er reeds een aanvullend grondwatermeetnet opgezet en hiermee kunnen we voor, tijdens en na de uitvoering effecten gaan monitoren. Waar onverwacht toch te veel invloed wordt waargenomen, kunnen corrigerende maatregelen getroffen worden om de kanaalbodemweerstand te vergroten. Daarnaast krijgen eigenaren van panden die binnen de grondwaterinvloedszone een bouwkundige vooropname aangeboden.

(water) bodemonderzoek	Er is een waterbodemonderzoek uitgevoerd. De vrijkomende bagger is grotendeels geclassificeerd als niet verspreidbaar of nooit verspreidbaar. Daarom zal al de bagger afgevoerd worden.

4. Vergunningen, ontheffingen en meldingen

Omgevingsvergunning wateractiviteit

Per 1 januari 2024 is de Waterschapsverordening Drents Overijsselse Delta in werking getreden. Uit deze verordening blijkt wanneer een 'omgevingsvergunning wateractiviteit' is vereist. Het gaat hierbij om een vergunning voor activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor de waterkwaliteit, waterkwantiteit of waterveiligheid.

In deelproject 2 en 3 van het project de Dedemsvaart moet een omgevingsvergunning wateractiviteit aangevraagd worden voor een aantal activiteiten. In Tabel 7 staan alle activiteiten die binnen het project worden uitgevoerd. De met een * aangeduide activiteiten zijn activiteiten die niet-vergunningplichtig zijn op grond van artikel 1.39 van de waterschapsverordening Drents Overijsselse Delta. In de omgevingsvergunningen wateractiviteit wordt per maatregel beschreven waarom deze vergunningplichtig is op grond van de waterschapsverordening.

Tabel 7 Maatregelen project De Dedemsvaart

Maatregelen	Activiteiten
Vispaaiplaats in waterberging langs de Dedemsvaartweg	Graven vijver met ondiepe oevers en voordes, aanleggen dam met duiker*
Natuurvriendelijke oever in zwaairom	Verondiepen oevers, aanbrengen onderwaterbeschoeiing
Fauna uittredeplaatsen (FUP's)	Plaatsen palen met daartussen wiepen en een voorbeplante faunapool, verondiepen oevers
Aanpassen verlande FUP naar NVO	Verondiepen oevers, aanbrengen markeringspaaltjes
Extensief Beheerde Oevers (ExBO's)	Aanpassen onderhoud oever naar extensief onderhoud*, aanbrengen markeringspaaltjes
(Maai)bootinlaatplaatsen	Realiseren nieuwe maaibootinlaatplaatsen
Maaiselverzamelplaats	Realiseren van een nieuwe maaiselverzamelplaats

Baggerwerkzaamheden	Verwijderen modder, zand of slib van de waterbodem, dieper dan de leggerdiepte niet dieper dan de vaste bodem*
Maaiselafvangbalk	Plaatsen van een permanente drijfvuilbarrière

* Niet-vergunningplichtige activiteiten

DEEL III – RECHTSBESCHERMING

1. Zienswijzen

Voor de voorbereiding van deze vergunning wordt, op verzoek van de aanvrager, de uitgebreide voorbereidingsprocedure gevolgd op grond van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit betekent dat de ontwerp-vergunning voor zes weken ter inzage gelegd wordt en dat eenieder hierover tijdens de ter inzageperiode een zienswijze kan indienen. Dat kan:

- Digitaal via een formulier op de website van WDO Delta;
- Schriftelijk, door een brief te sturen naar Waterschap Drents Overijsselse Delta, t.a.v. het dagelijks bestuur, Postbus 60, 8000 AB in Zwolle;
- Mondeling, door een afspraak te maken via vergunningen@wdodelta.nl.

De ontwerpvergunning en de bijbehorende stukken heeft van 15 februari 2025 tot en met 28 maart 2025 ter inzage gelegen. In deze periode is één zienswijze ingediend. De zienswijze is ontvangen binnen de termijn voor het indienen van de zienswijzen en de zienswijze is voorzien van de benodigde gegevens. De zienswijze is daarmee ontvankelijk. De zienswijze is beantwoord in een anonieme reactienota, waarin ook beschreven staat hoe de tekeningen en vergunning naar aanleiding van de zienswijze zijn aangepast.

2. Beroep of hoger beroep

Als de omgevingsvergunning wateractiviteit is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt in het waterschapsblad op www.officielebekendmakingen.nl. De vergunning ligt gedurende zes weken ter inzage. Gedurende deze zes weken (vanaf de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd) kunnen belanghebbenden en degenen die tijdig een reactie (zienswijze) hebben gegeven op de ontwerp-vergunning, beroep instellen bij de rechtbank Noord-Nederland (Postbus 150, 9700 AD, Groningen) onder overlegging van een afschrift van deze projectbeschrijving.

Het is mogelijk om digitaal beroep in te stellen bij genoemde rechtbank. Daarvoor moet de indiener wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Op de site van rechtbank Noord-Nederland staan de precieze voorwaarden.

Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Tegen de uitspraak van de rechtbank kan vervolgens hoger beroep worden ingesteld bij de Raad van State.

3. Verzoek om voorlopige voorziening

Een omgevingsvergunning wateractiviteit treedt na bekendmaking in werking, ook al wordt er een bezwaar- of beroepschrift ingediend. Dit betekent dat de maatregelen opgenomen in de vergunning kunnen worden uitgevoerd. Om te voorkomen dat de maatregelen worden uitgevoerd kan degene die bezwaar of beroep instelt gelijktijdig of na het indienen van een bezwaar- of beroepschrift een zogenaamd verzoek om voorlopige voorziening doen bij de Voorzieningenrechter van de Afdeling Bestuursrecht van de rechtbank Noord-Nederland (Postbus 150, 9700 AD, Groningen). Daarbij moet een kopie van het bezwaar- of beroepschrift worden overlegd. Voor het doen van een verzoek om voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

DEEL IV – BIJLAGEN

- 1. Notitie DO**
- 2. Maatregelenkaart**
- 3. Dwarsprofielen**
- 4. Archeologisch onderzoek**
- 5. OO-onderzoek**
- 6. Natuurtoets**
- 7. Aeries-berekening**
- 8. Onderzoek bodemkwaliteit**
- 9. Geohydrologisch Effectonderzoek Baggerwerkzaamheden**
- 10. Verkennend waterbodemonderzoek**
- 11. Ontwerpprofielen te nemen maatregelen**
- 12. Onderhoudsplan**
- 13. Reactienota zienswijze**